

Aleja marsz. Józefa Piłsudskiego

Dzielnice: Wesoła

Osiedla: Filtry Stara Ochota Śródmieście Południowe

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1935

Opis

Józef Klemens Piłsudski herbu własnego (1867-1935) - Marszałek Polski, polityk, mąż stanu. Pochodził z Zułowa na Wileńszczyźnie, kształcił w Charkowie, gdzie związał się z działaczami rewolucyjnymi. Aresztowany w Wilnie w 1887 roku, do 1892 przebywał na zesłaniu na Syberii. Po powrocie do kraju został członkiem tworzącej się wówczas Polskiej Partii Socjalistycznej a po rozłamie w 1906 roku został przywódcą jej Frakcji Rewolucyjnej, opowiadając się za kierunkiem niepodległościowym bez możliwości współpracy z rewolucjonistami rosyjskimi. Był inicjatorem powstania Związku Walki Czynnej i Związku Strzeleckiego. W X 1914 roku na terenach zaboru rosyjskiego stworzył Polską Organizację Wojskową zaś na terenie Galicji - Legiony Polskie, gdzie objął dowództwo 1. Pułku. W wyniku kryzysu przysięgowego w VII 1917 roku został osadzony w twierdzy magdeburskiej, skąd powrócił do stolicy 10 XI 1918 roku. Dzień później z rąk Rady Regencyjnej otrzymał władzę wojskową a w I 1919 roku Sejm Ustawodawczy mianował go Naczelnikiem Państwa. Jako doskonały strateg dał się poznać podczas wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku, wygrywając Bitwę Warszawską (15 VIII), uznaną za jedną z najważniejszych w dziejach świata i faktycznie powstrzymującą ekspansję komunizmu w głąb Europy. Od III 1920 roku był Marszałkiem, pełniąc przez prawie trzy lata również obowiązki Naczelnika Państwa i Naczelnika Wojska Polskiego. Po zabójstwie prezydenta Gabriela Narutowicza wycofał się z życia politycznego, jednak kiedy jego następcą - Stanisław Wojciechowski - w 1926 roku odrzucił propozycję utworzenia rządu z Aleksandrem Skrzyńskim na czele, dokonał tzw. przewrotu majowego, w efekcie którego dwukrotnie pełnił funkcję premiera, będąc równocześnie ministrem wojny i generalnym inspektorem sił zbrojnych. Okres jego rządów - potocznie zwany sanacją - to silne zwalczanie opozycji (m.in. przez rozbięcie Centrolewu oraz przeprowadzenie procesu brzeskiego), zwiększenie uprawnień prezydenta i rządu (czego odzwierciedleniem była Konstytucja kwietniowa z 1935 roku) ale także zawarcie umów o nieagresji z ZSRR w 1932 roku i dwa lata później z Niemcami. Zmarł w warszawskim Belwederze (Narożny Pokój) po długiej i ciężkiej chorobie nowotworowej.

Spoczywa:

Podziemiach Katedry Wawelskiej - najpierw pod kryptą św. Leonarda a później w krypcie pod wieżą Srebrnych Dzwonów.

Przed wojną był patronem dzisiejszej ul. Globusowej, ul. Młodzieńczej i lewej jezdni dzisiejszej ul.

Patriotów, do 1953.05.28 zaś ul. Nowej Huty.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy:
